

KUTATÁSI BESZÁMOLÓ\*  
KLEBELSBERG KUNO-ÖSZTÖNDÍJ  
<2020>

<b>A kutató neve</b>	
Marchut Réka	
<b>A kutatás témája</b>	
A bukaresti magyar katolikusok két világháború közötti történetének levéltári forrásai	
<b>A kutatás helyszíne</b>	
<b>ország, város</b>	Románia, Bukarest
<b>intézmény(ek)</b>	Barátok Temploma Arhívuma, Bukaresti Római Katolikus Érseki Levéltár
<b>A kutatás ideje</b>	
2020. július 1-31.	
<b>A kutatott gyűjtemények, az átnézett iratok, dokumentumok és a találatok rövid ismertetése (tételes találati jegyzék nélkül)</b>	
<p>A Barátok Temploma Arhívumát rendeztem, illetve kialakítottam. Döntően 1847-2018 közötti iratok találhatóak benne, van néhány 1847 előtti irat is. Az iratanyag nagy részét a különféle anyakönyvek teszik ki, de a gyűjtemény nem teljes. A legértékesebb forráscsoportnak a 19. század második feléből való iratokat tartom, amelyek dokumentálják, hogyan került a templom és a plébánia épülete a bolgár ferences tartománytól a magyar kapisztrán ferencesekhez, ezenkívül Visitatio Canonica-k és levelezések találhatóak benne. Hungarika-kutatás szempontjából jelentősek a 20. század eleji bukaresti magyar katolikus oktatásügyhöz kötődő kötetek (osztálynapló, pénztári naplók, támogatások jegyzéke), de az ottani német közösség jegyzőkönyvei is (melyek teljesekek) segítenek a magyar közösséggel való együttélés tanulmányozásában. A 20. századi iratok rendkívül hiányosak mind az anyakönyvek terén, mind a levelezéseket illetően. Különösen igaz ez a 20. század első felére. A 20. század második fele jobban kutatható a források alapján. Az Arhívum részét képezi a pénzügyi-számviteli iratanyag is, mely az utolsó 50 évet tekintve teljes. Jelentős forráscsoport még a templom és környezetének építési, felújítási, átalakítási iratai.</p> <p>A Bukaresti Érseki Levéltárban Alexander Theodor Cisar érsek levelezését sikerült átnézni. Azt viszont nem állíthatom, hogy a teljeset, mert nincsen hozzá jegyzék, ezért nem tudom azt, hogy amit megkaptam, az valóban a teljes levelezés-e? Az iratok mappákba vannak rendezve évek szerint és paginálva, de ugyanazon évhez több mappa is tartozik és azok nincsenek megszámozva vagy bármiféle jelzettel megkülönböztetve. Az is látszik, hogy átrendezték az iratokat, régi pagina számokat áthúztak és újakat írtak. A levelezésből kifotóztam azokat az iratokat, amelyek valamilyen módon a bukaresti magyar közösséghez vagy a Barátok templomához kötődnek, külön hangsúlyt fektettem az iskolák kérdését</p>	

\* Jelen beszámoló további szerkesztés nélkül kerül az ösztöndíj adományozójának honlapjára.

tárgyaló iratokra és hungarika szempontjából természetesen az erdélyi egyházmegyékkel, az ottani papokkal folyó levelezésekre. Ugyanakkor a német közösségnek a problémáit is kutattam, mely fontos adalékot adhat az érsek magyar közösséghez való viszonyulásához is, abban a kontextusban, hogy általában hogyan viszonyult az etnikai kisebbségek problémáihoz.

#### **A kutatás módszere**

A Barátok Temploma Arhívumának teljes átnézése után, a forrásokat levéltári fondokba soroltam, kialakítottam a levéltári szerkezetet és a raktári polcokon ennek megfelelően helyeztem el őket. Mindezt Excell táblázatokba rendeztem és jegyzéket készítettem. Egyes forrásokat fényképeztem is.

A Bukaresti Érseki Levéltárban feltártam a forrásokat és a fent említett hungarika-részét fényképeztem. A hungarika-forrásokról iratszintű jegyzéket készítettem.

#### **A kutatási eredmények hasznosítása (pl. előadás, publikáció) és az esetleges további lehetőségek**

A feltárt források alapján a bukaresti magyar katolikus közösség történetét szeretném tanulmányozni és az eredményeket tanulmányok és előadások formájában a széles olvasóközönség elé tárni. Konkrét tervem, hogy az iratok között feltárt, Alexander Cisar érsek szenátusban elmondott beszédét a konkordátum megkötését követően forrásközlő tanulmányban a Lymbusban megjelenítessem. Illetve azt gondolom, hogy a templom 10 év múlva esedékes fennállásának 400. évfordulójára egy kiállítást lehetne szervezni a Barátok temploma múltjával kapcsolatban.

#### **Az ösztöndíjjal kapcsolatos gyakorlati észrevételek (beleértve a leendő ösztöndíjasok számára hasznos tanácsokat)**

Sem a Barátok Templomának Arhívuma, sem a Bukaresti Érseki Levéltár nem nyilvános levéltárak, ezért külön engedélyekkel (plébános és érsek) lehet az ott található forrásokat kutatni.